

РЕПУБЛИЧКИ ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ СПОМЕНИКА КУЛТУРЕ
РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Београд

Радослава Грујића 11

Госпођа Мирјана Андрић
директор

Предмет: Изградња гондоле на Београдској тврђави

Поштована госпођо Андрић,

Обраћамо Вам се испред најреферентнијих стручних удружења, научних тела и грађанских асоцијација које се баве заштитом културног наслеђа у Србији, поводом вести о могућем пројекту изградње гондоле (жичаре) која би спојила Београдску тврђаву и Ушће, а чији су инвеститори Град Београд и Министарство трговине, туризма и телекомуникација.

Имајући у виду све стручне и међународне принципе заштите наслеђа и културно-историјских целина, међународне конвенције о очувању културних предела, археолошких налаза, историјских целина и вредности наслеђа за друштво ратификоване од стране Републике Србије, као и Закон о заштити културних добара Републике Србије и Закон о планирању и изградњи Републике Србије, затечени смо до сада предузетим и одобреним корацима од стране надлежних тела. Сматрамо недопустивим да се Београдска тврђава, која је заштићена као непокретно културно добро од изузетног значаја за Републику Србију и од стране Републике Србије стављена на Тентативну листу за номинацију за УНЕСКО Листу светске баштине, на најгрубљи начин девастира и обезвређује предвиђеном изградњом ни у ком случају потребне, километар дугачке конструкције гондоле.

Београдска тврђава, као кључна историјска и културна тачка за разумевање различитих цивилизација и развоја Београда, мора бити очувана у својој целости, укључујући и визуре на ово културно добро. Сматрамо да је њено свеобухватно очување - које гарантују Закон о заштити културних добара Републике Србије, Закон о просторном плану Републике Србије за 2010-2020 (Службени гласник Републике Србије, бр. 88/2010) који одређује Београдску тврђаву као приоритетно културно подручје које ужива посебан третман, Генерални урбанистички план Београда, План генералне регулације грађевинског подручја седишта јединица локалне самоуправе - Град Београд целине I-XIX, бројне међународне и европске конвенције, као и стручни и научни стандарди - неопходно да би се сачувале специфичности и културни и историјски идентитет Београда и Србије. Свака интервенција која није у складу са интегративним очувањем Београдске тврђаве, значила би неповратни и ненадокнадиви губитак за садашње и будуће грађане Београда, Србије, Европе и света. Када је у питању овај конкретни пројекат, стручна јавност је јасно и недвосмислено уједињена у апелу за спречавање градње гондоле, и са тим у вези смо покренули Петицију против градње гондоле, коју је потписало преко 13.000 грађана и велики број стручњака у области културе, очувања културног наслеђа и архитектуре.

Након детаљне анализе до сада доступних докумената, услова и планова који дају могућност за изградњу гондоле, истичемо да није јасно којим критеријумима је Републички завод за заштиту споменика културе, као централна служба заштите непокретних културних добара, била вођена приликом издавања аката који омогућавају пројекат изградње гондоле, упркос следећим чињеницама и законским обавезама:

1. Упркос чињеници да је Београдска тврђава културно добро од изузетног значаја за Републику Србију, у вези чије заштите Републички завод за заштиту споменика културе има обавезу да примењује Закон о културним добрима и гарантује јединствену примену међународних конвенција и других међународних аката на територији Републике (члан 80. Закон о културним добрима). Закон о културним добрима (члан 7), као и међународне конвенције чији је потписник Република Србија, гарантују очување целovitости, аутентичности и интегритета културних добара и очување свих слојева културно-историјских и амбијенталних целина, каква је Београдска тврђава. У складу са наведеним, једини Услови прихватљиви за очување културног добра Београдска тврђава су они који забрањују било какве интервенције на површини, археолошким слојевима и визурама културног добра који могу угрозити његова својства. С тим у вези, питање је на основу којих је то нових информација, археолошких и архитектонских истраживања, студија валоризације Београдске тврђаве и студија утицаја на наслеђе, Републички завод за заштиту споменика културе проценио да ће изградња гондоле моћи да унапреди, а не оштети слојеве, изгледе и визуре Београдске тврђаве као културног добра од изузетног значаја за РС и издао услове за предузимање мера техничке заштите за локацијске услове за изградњу гондоле Калемегдан – Ушће?
2. Упркос чињеници да Генерални урбанистички план Београда одређује ширу зону Београдске тврђаве као зону у којој је забрањена изградња високих објеката и као зону заштите визура, прецизно дефинисану и Картом трајних добара Београда (ГУП, Графички прилог 6), а да План генералне регулације грађевинског подручја седишта јединица локалне самоуправе - Града Београда целине I-XIX, експлицитно забрањује „постављање далековода, жичаних сајли за алтернативни превоз и рекреацију, нарочито у подручју Београдске тврђаве и у њеним ширим визурама и акваторијалним обухватима”. Како Закон о планирању и изградњи прописује обавезу хијерархијске усклађености планских докумената, од највишег ка најнижем, поставља се отворено питање (против)законитости процедуре израде Плана детаљне регулације. Такође, с обзиром да је управо РЗЗСК приликом учешћа у процесу израде важећег Плана генералне регулације, дефинисао мере заштите експлицитно наводећи забрану постављања далековода, жичаних сајли за алтернативни превоз и рекреацију, нарочито у подручју Београдске тврђаве и у њеним ширим визурама и акваторијалним обухватима, остаје отворено питање, како је могуће да РЗЗСК у издавању Услова није доследно инсистирао на поштовању услова заштите који су гарантовани горепоменутих плановима, а који су истовремено једино адекватно решење за очување културног добра од изузетног значаја?

3. Упркос чињеници да је управо Републички завод за заштиту споменика културе - установа задужена за припрему транснационалне номинације "Границе Римског царства – Србија" - Београдску тврђаву одабрала као један од кључних локалитета номинације због важности римских каструма. Упис на Тентативну листу реализован је још 2015, а од тада Република Србија, Европска унија и други међународни фондови улажу средства у рад Републичког завода за заштиту споменика културе на изради Номинационог досијеа за Листу светске баштине, у сарадњи са партнерима из Хрватске, Румуније и Бугарске. Услови издати од стране РЗЗСК за потребе израде Плана детаљне регулације за гондолу Калемегдан-Ушће, градске општине Стари Град и Нови Београд (од 20.10.2017, реф. бр. 2/2257) доводе у питање овај пројекат од стратешког значаја за заштиту и промоцију културног наслеђа Србије, за међународну сарадњу у домену културног наслеђа, као и за репутацију Републике Србије и Мисије Републике Србије при УНЕСКО.
4. Упркос чињеници да РЗЗСК, као централна установа заштите, није успела да услови и омогући претходна детаљна археолошка ископавања и истраживања након којих би уопште могло да се разматра издавање услова заштите археолошког наслеђа за потребе издавања локацијских услова за изградњу гондоле, а што је претходни услов прописан Планом детаљне регулације за гондолу Калемегдан - Ушће.

Из свега наведеног сматрамо да *Услови чувања, одржавања и коришћења културних добара и добара која уживају претходну заштиту и мере заштите за потребе израде Плана детаљне регулације за гондолу Калемегдан-Ушће, градске општине Стари Град и Нови Београд* (од 20.10.2017, реф. бр. 2/2257), издати од стране Републичког завода за заштиту споменика културе, нису у складу са основним принципима очувања културног наслеђа, што је основа за обављање делатности и спровођење надлежности које су овој институцији поверени Законом о културним добрима, те исто следи и за у даљој процедури издате услови и мере техничке заштите за локацијске услове.

Стога тражимо од Вас, као директора институције од националног значаја, надлежне за очување непокретних културних добара Републике Србије, да покренете процедуру преиспитивања валидности и адекватности Услови и мера заштите издатих за потребе Плана детаљне регулације за гондолу Калемегдан-Ушће, од стране Републичког завода за заштиту споменика културе, као и околности које су довеле до издавања тих Услови и мера заштите чији је резултат угрожавање Београдске тврђаве, као културног добра од изузетног значаја.

Ми, долепотписани представници струке, науке и образовања у домену очувања културног наслеђа, стојимо Вам на располагању као подршка за формулисање даљих неопходних корака за заустављање овог пројекта, као и других интервенција које неповратно нарушавају културно и природно наслеђе Републике Србије. С тим у вези, молимо Вас за хитан састанак, као и одговор на упућено писмо.

С поштовањем,
Београд, 27. марта 2019.

Потписници:
Европа Ностра Србија
др Вишња Кисић, генерална секретарка

Европа Ностра, Хаг-Брисел
др Ирина Суботић, потпредседница

I. Subotic

Друштво конзерватора Србије
арх. Катарина Максимов, председница

K. Maximov

Српско археолошко друштво
др Адам Црнобрња, председник

Adam Crnobrnja

Национални комитет ИКОМОС Србија
Бранка Шекарић, председница

B. Sekaric

Национални комитет ИКОМ Србија
Славко Спасић, председник

S. Spasic

Академија архитектуре Србије
арх. Војан Ковачевић

Институт за студије Подунавља, Београд
др Ђорђе Костић, председник

M. Milosavljevic

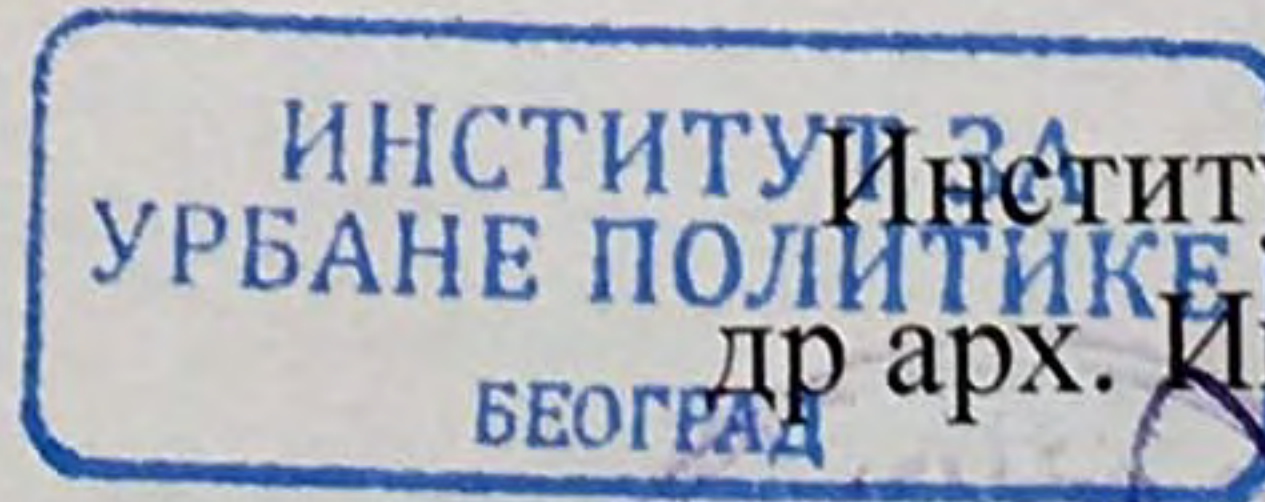
Центар за теоријску археологију, Филозофски факултет, Београдски универзитет
др Моника Милосављевић, руководилац

УНЕСКО Катедра за културну политику и менаџмент, Универзитета уметности у Београду
проф. др Милена Драгићевић Шешић, шеф катедре

M. Dragicevic Sesic

Балканска музејска мрежа
др Татјана Цвјетићанин, председник УО

T. Cveticanin

Институт за урбане политике
др арх. Ива Чукић, директорка

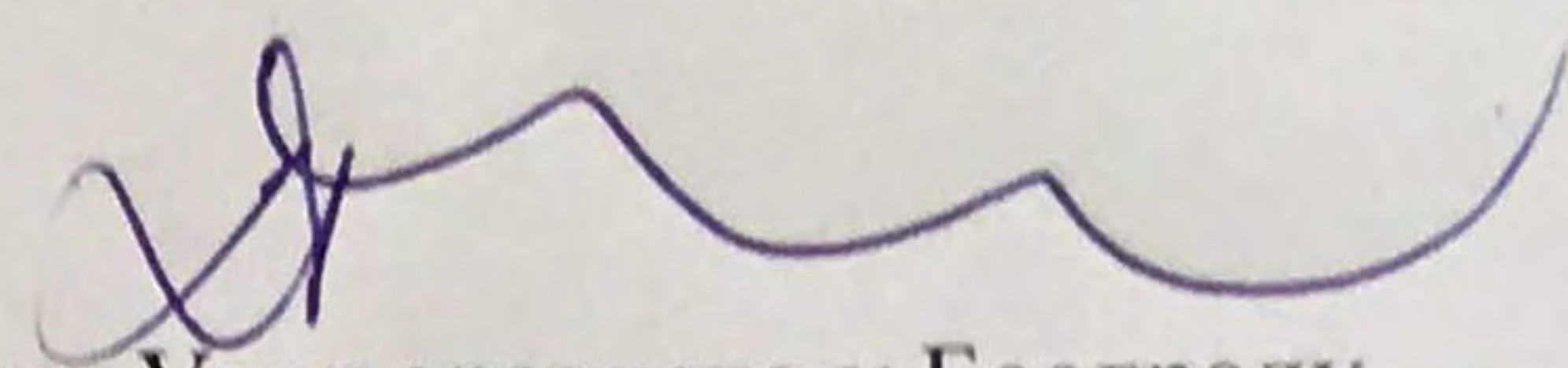
I. Cukic

Докомомо Србија
др Тања Дамљановић Conley, председница

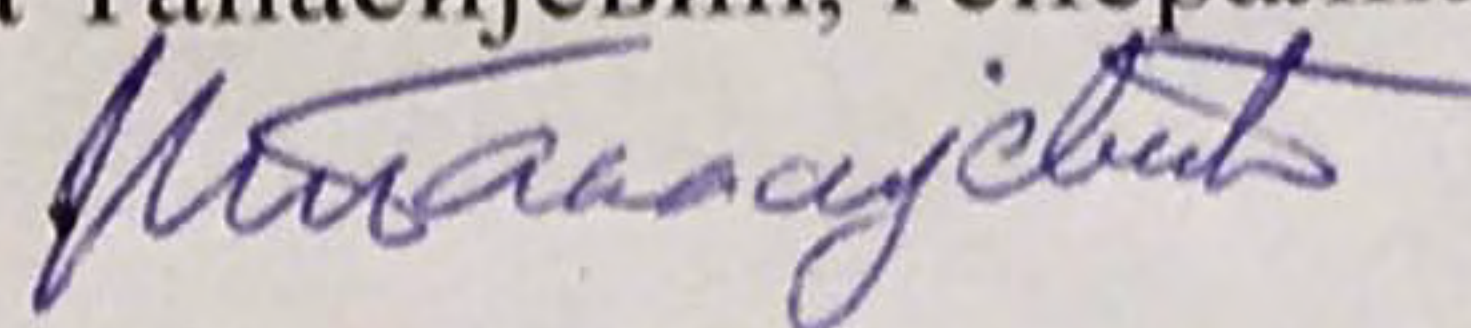

Асоцијација Независна културна сцена Србије
Лука Кнежевић Стрика, председник УО

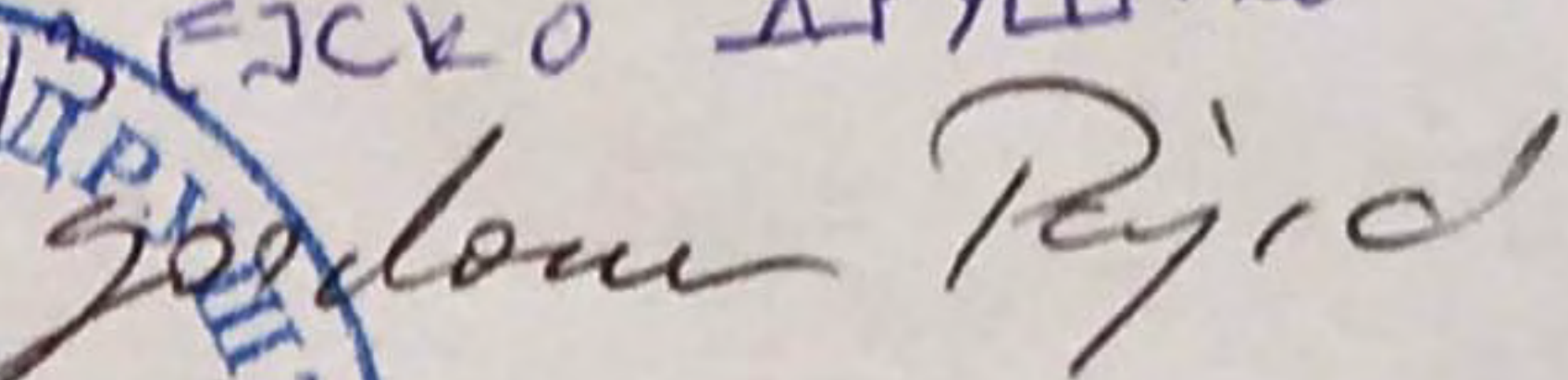

Одељење за археологију Филозофског факултета Универзитета у Београду
проф.др Душан Михаиловић, управник

Мрежа за наслеђе Југоисточне Европе
арх. Милица Танасијевић, генерална секретарка

МУЗЕЈСКО ДРУШТВО СРБИЈЕ

МИНИСТАРСТВО ГРАЂЕВИНАРСТВА, САОБРАЋАЈА И ИНФРАСТРУКТУРЕ
РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Београд

Немањина 22-26

проф. др Зорана З. Михајловић
министарка

Предмет: Изградња гондоле на Калемегдану

Поштована госпођо Михајловић,

Обраћамо Вам се испред најреферентнијих стручних удружења, научних тела и грађанских асоцијација које се баве заштитом културног наслеђа у Србији, поводом планиране изградње гондоле (кабинске жичаре) чије би се станице налазиле у зони “Ушћа” и у зидинама Београдске тврђаве, културног добра од изузетног значаја за Републику Србију, а чији су инвеститори Град Београд и Министарство трговине, туризма и телекомуникација.

Имајући у виду стручне и међународне принципе заштите наслеђа и културно-историјских целина, међународне конвенције о очувању културних предела, археолошких налаза, историјских целина и вредности наслеђа за друштво, ратификованих од стране Републике Србије, као и Закон о заштити културних добара Републике Србије и Закон о планирању и изградњи Републике Србије, запрепашћени смо до сада предузетим и одобреним корацима од стране надлежних органа. Сматрамо недопустивим да се Београдска тврђава, која је заштићена као непокретно културно добро од изузетног значаја за Републику Србију и која је напором Републике Србије стављена на Тентативну листу за номинацију за УНЕСКО Листу светске баштине, данас на најгрубљи начин девастира и обезвређује предвиђеном изградњом километар дугачке конструкције гондоле.

Заштиту Београдске тврђаве, као кључне историјске и културне тачке за разумевање различитих цивилизација и развоја Београда, гарантују не само бројне међународне и европске конвенције, стручни и научни стандарди, већ и одредбе Закона о просторном плану Републике Србије за 2010-2020 (Службени гласник Републике Србије, бр. 88/2010) који одређује Београдску тврђаву као приоритетно културно подручје које ужива посебан третман, Генералног урбанистичког плана Београда и Плана генералне регулације грађевинског подручја седишта јединица локалне самоуправе - Града Београда целине I-XIX. Генерални урбанистички план Београда (ГУП) одређује ширу зону Београдске тврђаве као зону у којој је забрањена изградња високих објеката и као зону заштите визура прецизно дефинисаних и Картом трајних добара Београда (ГУП, Графички прилог 6), док План генералне регулације грађевинског подручја седишта јединица локалне самоуправе - Града Београда целине I-XIX (ПГР) експлицитно забрањује „постављање далековода, жичаних сајли за алтернативни превоз и рекреацију, нарочито у подручју Београдске тврђаве и у њеним ширим визурама и акваторијалним обухватима”. Упркос наведеном,

Скупштина града Београда усвојила је План детаљне регулације за гондолу Калемегдан - Ушће (Службени лист града Београда, бр. 63/18).

Због очигледног кршења и злоупотребе одредаби Закона о планирању и изградњи које прописују обавезу хијерархијске усклађености планских докумената, од највишег ка најнижем, овим путем захтевамо да Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре предузме законом прописана овлашћења и покрене поступак за оцену законитости Плана детаљне регулације за гондолу Калемегдан - Ушће.

Сматрамо да је стављање ван снаге овог противзаконитог планског документа једини начин да се заустави даље уништавање Београдске тврђаве и парка "Ушће" и накнаде непоправних и ненадокнадивих губитака за садашње и будуће грађане Београда, Србије, Европе и света. Надамо се да, као потпредседница Владе РС, професорка и министарка, разумете хитност предузимања овог корака.

Истичемо да одлуке, везане за радове који могу имати далекосежне негативне последице на интегритет и аутентичност споменика културе од изузетног значаја за Србију и град Београд, морају бити подржане ригорозним студијама, широким јавним расправама и пуном укључивању грађана и стручне јавности. Велику заинтересованост јавности за пројекат изградње гондоле која би повезала Београдску тврђаву и "Ушће", односно противљење јавности овој идеји, показује и велики одзив на потписивање петиције коју смо покренули. Наиме, у мање од недељу дана Петицију против изградње гондоле потписало је преко 13 000 грађана, међу којима и велики број стручњака из области културе, заштите градитељског наслеђа, архитектуре и урбанизма и других.

Ми, долепотписани представници струке, науке и образовања у домену очувања културног наслеђа, стојимо Вам на располагању као подршка за даље неопходне кораке за заустављање овог пројекта, као и других интервенција које неповратно нарушавају идентитет Београда, односно културно и природно наслеђе Републике Србије. С тим у вези, молимо Вас за хитан састанак, као и одговор на упућено писмо.

С поштовањем,

Београд, 27.марта 2019.

Потписници:

Европа Ностра Србија
др Вишња Кисаћ, генерална секретарка

Европа Ностра, Хаг-Брисел
др Ирина Суботић, потпредседница

Друштво конзерватора Србије
арх. Катарина Максимов, председница

Српско археолошко друштво
др Адам Ирнорџа, председник

Академија архитектуре Србије
арх. Бојан Ковачевић

Национални комитет ИКОМОС Србија
Бранка Шекарић, председница

Национални комитет ИКОМ Србија
Славко Спасић, председник

Институт за студије Голубавља, Београд
др Ђорђе Костић, председник

Центар за теоријску археологију, Филозофски факултет, Београдски универзитет
др Моника Милосављевић, руководилац

УНЕСКО Катедра за културну политику и менаџмент Универзитета уметности у Београду
проф. др Милена Драгићевић Шешић, шеф катедре

Асоцијација Независна културна сцена Србије
Лука Кнежевић Стрика, председник УО

Балканска музејска мрежа
др Татјана Цвјетићанин, председник УО

Институт за урбане политике
др арх. Ива Чукић, директорка

Докомомо Србија
др Тања Дамљановић Conley, председница

Одељење за археологију Филозофског факултета Универзитета у Београду
проф. др Душан Михаиловић, управник

Мрежа за наслеђе Југоисточне Европе
арх. Милица Танасијевић, генерална секретарка

Музејско друштво Србије
Гордана Рајић

МИНИСТАРСТВО КУЛТУРЕ И ИНФОРМИСАЊА
РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
Београд
Влајковићева 3

ЕВРОПА НОСТРА СРБИЈА
Број 8/2019
22. 3. 2019 год.
БЕОГРАД

Господин Владан ВУКОСАВЉЕВИЋ
Министар

Предмет: Изградња гондоле на Београдској тврђави

Поштовани господине Вукосављевићу,

Обраћамо Вам се испред најреферентнијих стручних удружења, научних тела и грађанских асоцијација које се баве заштитом културног наслеђа у Србији, поводом пројекта изградње гондоле (кабинске жичаре) која би спојила Београдску тврђаву и Ушће, а чији су инвеститори Град Београд и Министарство трговине, туризма и телекомуникација.

Имајући у виду стручне и међународне принципе заштите наслеђа и културно-историјских целина, међународне конвенције о очувању културних предела, археолошког наслеђа, историјских целина и вредности наслеђа за друштво, ратификоване од стране Републике Србије, као и Закон о заштити културних добара Републике Србије и Закон о планирању и изградњи Републике Србије, затечени смо до сада предузетим и одобреним корацима од стране надлежних тела. Сматрамо недопустивим да се Београдска тврђава, која је заштићена као непокретно културно добро од изузетног значаја за Републику Србију и од стране Републике Србије стављена на Тентативну листу за УНЕСКО Листу светске баштине, на најгрубљи начин девастира и обезвређује предвиђеном изградњом километар дугачке конструкције гондоле. Подвлачимо да би, имајући у виду важност и комплексност културног добра Београдска тврђава, свака интервенција која није у складу с њеним потпуним, интегративним очувањем, значила неповратни и ненадокнадиви губитак за садашње и будуће грађане Београда, Србије, Европе и света.

Након детаљне анализе свих доступних докумената у вези спорног пројекта, истичемо да је неприхватљиво то што су надлежне службе заштите културног наслеђа, на челу са Републичким заводом за заштиту споменика културе (РЗЗСК), издале низ контрадикторних пратећих аката, услова и сагласности које омогућавају пројекат изградње гондоле Калемегдан – Ушће, упркос следећим чињеницама и законским обавезама:

1. Упркос чињеници да је Београдска тврђава културно добро од изузетног значаја за Републику Србију, у вези чије заштите Републички завод за заштиту споменика културе има обавезу да примењује Закон о културним добрима и гарантује јединствену примену међународних конвенција и других међународних аката на територији Републике (члан 80. Закона о културним добрима). Закон о културним добрима (члан 7), као и међународне конвенције чији је потписник Република Србија, гарантују очување целovitости, аутентичности и интегритета културних добара и очување свих слојева културно-историјских и амбијенталних целина, каква је Београдска тврђава. У складу с наведеним, једини услови и мере заштите, прихватљиви за очување културног добра Београдске тврђаве, су они који забрањују интервенције каква је изградња гондоле на површини, археолошким слојевима и визурама културног добра, а које је Републички завод за заштиту споменика културе и дефинисао приликом давања *Мишљења на нацрт Плана генералне регулације грађевинског подручја седишта јединица локалне самоуправе - Град Београд, Цетине I-XIX* (од 28.10.2015. године). С обзиром на важност Београдске тврђаве и штетност потенцијалне интервенције, занима нас да ли је *Комисија у области заштите културних добара од изузетног значаја и добара српског порекла у иностранству*, у складу са својим овлашћењима и обавезама, обавила преглед програма, пројеката и елабората за предузимање мера техничке заштите и извођење радова на Београдској тврђави? Уколико јесте, какав је став Комисија заузела, односно на који начин је оценила предложене интервенције на културном добру од изузетног значаја?

2. Упркос чињеници да су из РЗЗСК, у периоду краћем од три године, произашли услови чувања и коришћења културних добара у процесу израде *Плана детаљне регулације за гондолу Катемегдан – Ушће*, који су у супротности са важећим планским документом вишег реда – *План генералне регулације грађевинског подручја седишта јединица локалне самоуправе - Град Београд, Цетине I-XIX* у којем је таксативно наведено оно што је иста служба заштите прописала 2015. године, да се „забрањује постављање дилектовода, жичаних сајли за алтернативни превоз и рекреацију у подручју Београдске тврђаве и у њеним ширим визурама и акваторијалним обухватима“. С тим у вези, питање је на основу којих је то нових информација, археолошких и архитектонских истраживања, студија валоризације Београдске тврђаве и студија утицаја на наслеђе, Републички завод за заштиту споменика културе проценио да ће изградња гондоле моћи да унапреди, а не оштети слојеве, изгледе и визуре Београдске тврђаве као културног добра од изузетног значаја за Републику Србију и издао *Услове за предузимање мера техничке заштите за локацијске услове за изградњу гондоле Катемегдан – Ушће* (од 20.10.2017, реф. бр. 2/2257)?

3. Упркос чињеници да је управо Републички завод за заштиту споменика културе - установа задужена за припрему транснационалне номинације "Транице Римског царства – Србија" - Београдску тврђаву одабрала као један од кључних

локалитета номинације, због важности римских каструма. Упис на Тентативну листу реализован је још 2015. године, а од тада Република Србија, Европска унија и други међународни фондови улажу средства у рад Републичког завода за заштиту споменика културе на изради Номинационог досијеа за Листу светске баштине, у сарадњи са партнерима из Хрватске, Румуније и Бугарске. Услови издати од стране РЗЗСК за потребе израде *Плана детаљне регулације за гондолу Калемегдан-Ушће, градске општине Стари Град и Нови Београд* (од 20.10.2017, реф. бр. 2/2257) доводе у питање овај пројекат од стратешког значаја за заштиту и промоцију културног наслеђа Србије, за међународну сарадњу у домену културног наслеђа, као и за репутацију Републике Србије и Мисије Републике Србије при УНЕСКО.

4. Упркос чињеници да нису урађена претходна детаљна археолошка истраживања након којих би уопште могло да се разматра издавање услова заштите археолошког наслеђа за потребе издавања локацијских услова за изградњу гондоле, а што је претходни услов прописан Планом детаљне регулације за гондолу Калемегдан - Ушће. Услови за заштиту археолошког наслеђа, наведени у Плану детаљне регулације и Локацијским условима, не обезбеђују механизам за заштиту археолошког наслеђа, уколико оно буде пронађено. Тек са увидом у стање археолошког наслеђа на предметној локацији може се вршити даље планирање са презентацијом откривенога. У Плану детаљне регулације и издатим Локацијским условима прејудуцира се да ће градња свакако бити обављена, уз евентуалну презентацију археолошких налаза, иако би резултати археолошких истраживања требало да буду кључни чинилац за ту одлуку. Овакав приступ указује да се археолошка истраживања и археолошко наслеђе третирају само као успутна препрека, а не суштински чинилац у вредновању Београдске тврђаве као споменика културе.

Молимо да одговорите ли је *Комисија у области заштите културних добара од изузетног значаја и добара српског порекла у иностранству*, у складу са својим овлашћењима и обавезама, обавила преглед програма, пројеката и елабората за предузимање мера техничке заштите и извођење радова на Београдској тврђави? Уколико јесте, какав је став Комисија заузела, односно на који начин је оценила предложене интервенције на културном добру од изузетног значаја?

Због свега наведеног сматрамо да *Услови чувања, одржавања и коришћења културних добара и добара која уживају претходну заштиту и мере заштите за потребе израде Плана детаљне регулације за гондолу Калемегдан-Ушће, градске општине Стари Град и Нови Београд* (од датума 20.10.2017, реф. бр. 2/2257) издати од стране Републичког завода за заштиту споменика културе, нису у складу са основним принципима очувања културног наслеђа који су основа за обављање делатности и спровођење надлежности која је овој институцији поверена Законом о културним добрима, те исто следи и за у даљој процедури издате услови и мере техничке заштите за локацијске услове.

Истичемо још једном, да заштиту Београдске тврђаве, као најважније историјске и културне тачке за разумевање различитих цивилизација и развоја Београда, гарантују не само бројне међународне и европске конвенције, стручни и научни стандарди, већ и

одредбе Закона о просторном плану Републике Србије за 2010-2020 (Службени гласник Републике Србије, бр. 88/2010) који одређује Београдску тврђаву као приоритетно културно подручје које ужива посебан третман, Генералног урбанистичког плана Београда и Плана генералне регулације грађевинског подручја седишта јединица локалне самоуправе - Град Београда целине I-XIX. Генерални урбанистички план Београда (ГУП) одређује ширу зону Београдске тврђаве као зону у којој је забрањена изградња високих објеката и као зону заштите вузура прецизно дефинисаних и Картом трајних добара Београда (ГУП, Графички прилог 6), док План генералне регулације грађевинског подручја седишта јединица локалне самоуправе - Град Београда целине I-XIX (ПГР) експлицитно забрањује „постављање далековода, жичаних сајли за алтернативни превоз и рекреацију, нарочито у подручју Београдске тврђаве и у њеним ширим визурама и акваторијалним обухватима”. Упркос наведеном, Скупштина града Београда усвојила је План детаљне регулације за гондолу Калемегдан - Ушће (Службени лист града Београда, бр. 65/18), и тиме угрозила културно добро од изузетног значаја за Републику Србију и интересе и права на културно наслеђе свих грађана Републике Србије, као и генерација које иза нас долазе.

У вези са изнетим, захтевамо да Министарство културе и информисања као министарство задужено за старање о културним добрима и одбрану интереса Републике Србије у домену културе, предузме хитне мере за испитивање законитости Плана детаљне регулације за гондолу Калемегдан-Ушће, као и да утврди под којим околностима и на основу којих студија и критеријума је РЗЗСК издавао Услове за План детаљне регулације за гондолу Калемегдан-Ушће.

Подсећамо да Закон о културним добрима Министарству надлежном за послове културе даје ингеренције за упућивање предлога Влади Републике Србије да се обустави извршавање просторних и урбанистичких планова којима се, у довољној мери, не обезбеђује заштита и коришћење културних добара и добара која уживају претходну заштиту (члан 107, став 6 Закона о културним добрима).

Такође, подсећамо да Закон о културним добрима Министарству надлежном за послове културе даје овлашћења вршења надзора над спровођењем Закона, која подразумевају и контролисање испуњеност прописаних услова за чување, одржавање и коришћење културних добара, односно извођење радова на њима (члан 127, став 2); обавештавање надлежне установе заштите и органе о запаженим неправилностима на заштити и коришћењу културних добара (члан 127, став 5); предузимање и других мера и радњи за које је овлашћен посебним прописима (члан 107, став 6).

У овом случају, због очигледног кршења и злоупотребе одредби Закона о планирању и изградњи које прописују обавезу хијерархијске усклађености планских докумената, од најширег ка најнижем, и чињенице да ова злоупотреба отвара могућност за неповратне последице на Београдску тврђаву као културно добро од изузетног значаја, овим путем захтевамо да Министарство културе и информисања предузме законом прописана овлашћења и покрене поступак за оцену законитости Плана детаљне регулације за гондолу Калемегдан - Ушће.

Сматрамо да је стављање ван снаге овог противзаконитог планског документа једини начин да се заустави даље уништавање Београдске тврђаве и парка “Ушће” и наношење неповратних и ненадокнадивих губитака за садашње и будуће грађане Београда, Србије, Европе и света.

Истичемо да када се ради о развојним инвестицијама које имају тако далекосежне последице на интегритет и аутентичност споменика културе од изузетног значаја за Србију и град Београд, одлуке везане за радове морају да подлежу ригорозним студијама, јавним расправама и пуном укључивању стручне јавности као и грађана. Када је у питању овај конкретни пројекат, стручна јавност је јасно и недвосмислено уједињена у апелу за спречавање градње гондоле. С тим у вези смо покренули и Петицију против градње гондоле, коју је потписало преко 13 000 грађана и велики број стручњака у области културе.

Ми, долепотписани представници струке, науке и образовања у домену очувања културног наслеђа, верујемо да ћете употребити све механизме који су у Вашој надлежности и стојимо Вам на располагању као подршка за даље неопходне кораке за заустављање овог пројекта, као и других интервенција које неповратно нарушавају културно и природно наслеђе Републике Србије. С тим у вези, молимо Вас за хитан састанак, као и одговор на упућено писмо.

С поштовањем,

Потписници:

Европа Ностра Србија
др Вишиња Кисић, генерална секретарка

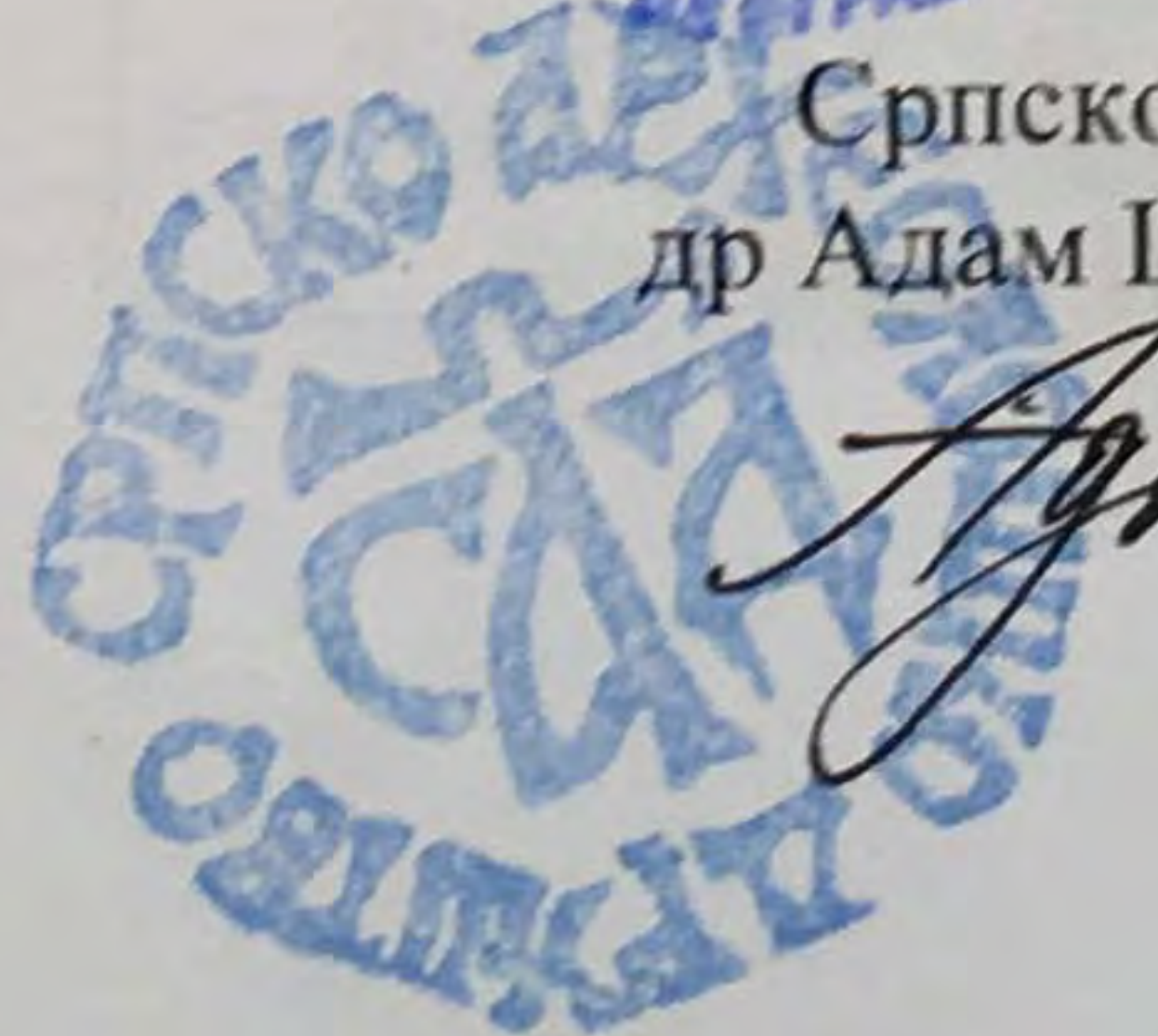

Европа Ностра, Хаг-Брисел
др Ирина Суботић, потпредседница

Друштво конзерватора Србије
арх. Катарина Максимов, председница

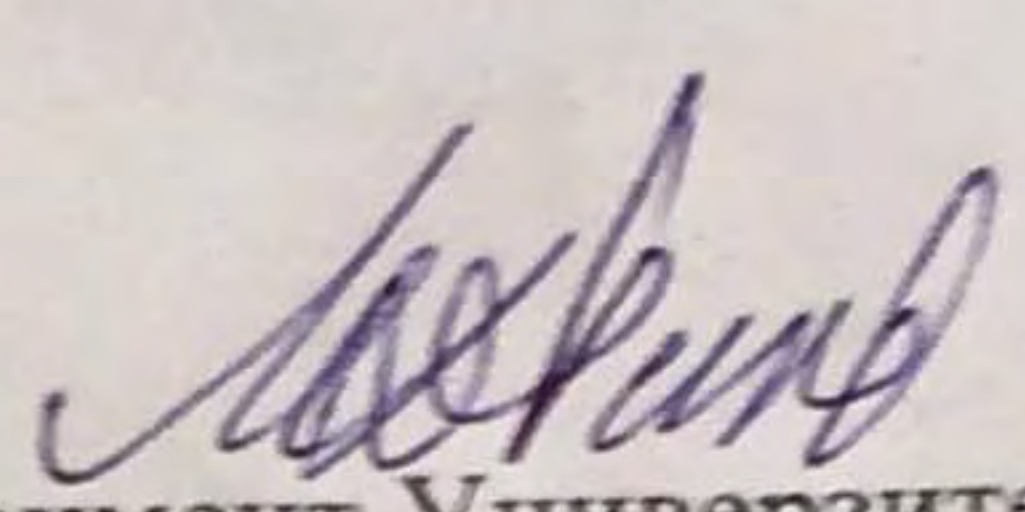
Српско археолошко друштво
др Адам Црнобрња, председник

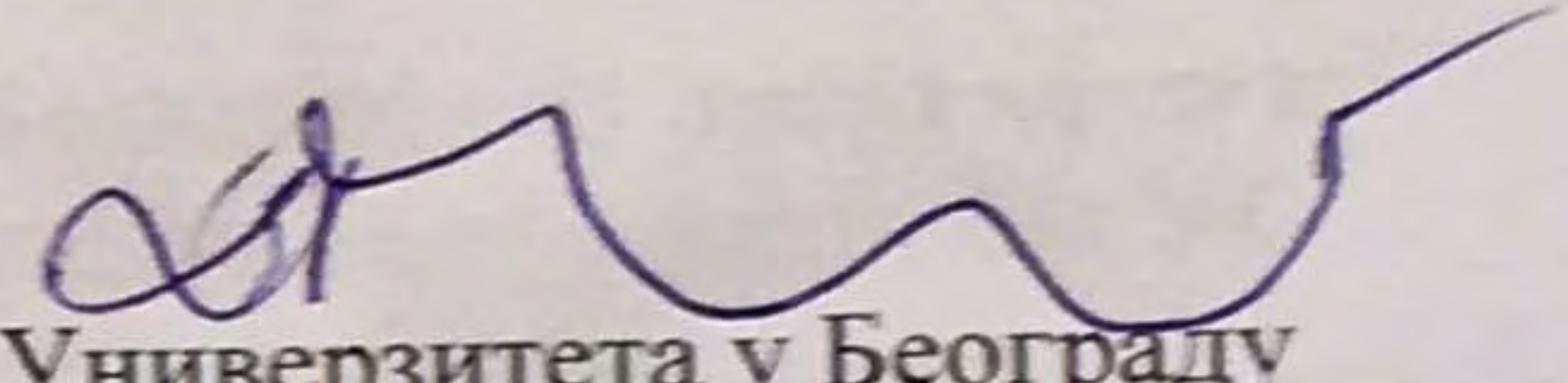

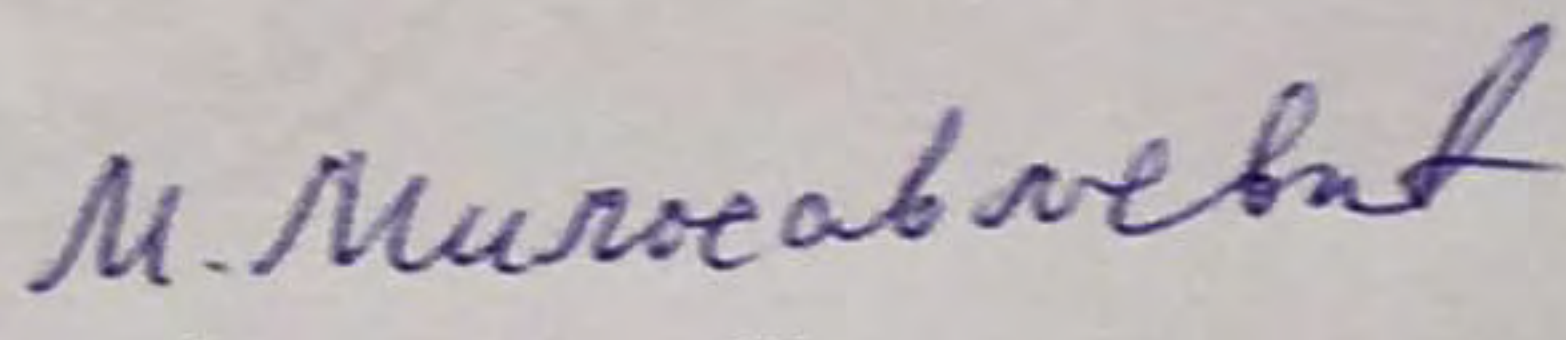
Национални комитет ИКОМОС Србија
Бранка Шекарић, председница

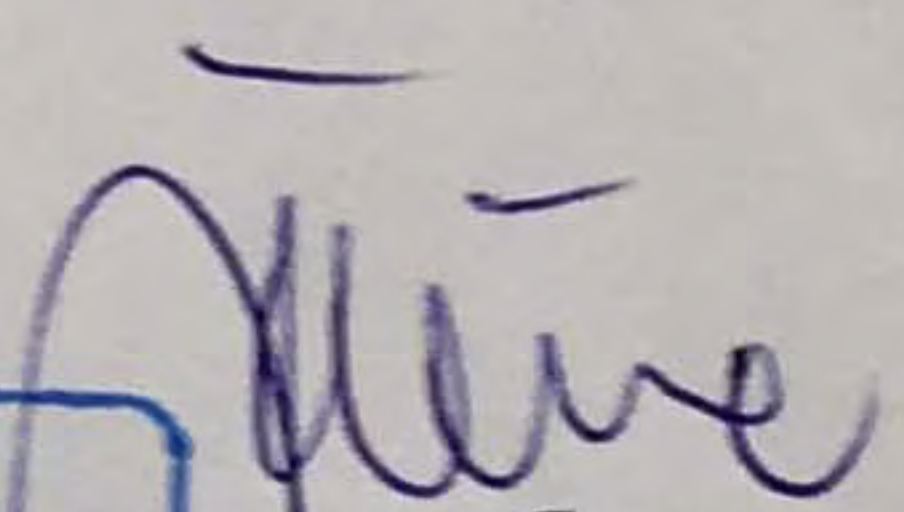
Национални комитет ИКОМ Србија
Славко Спасић, председник

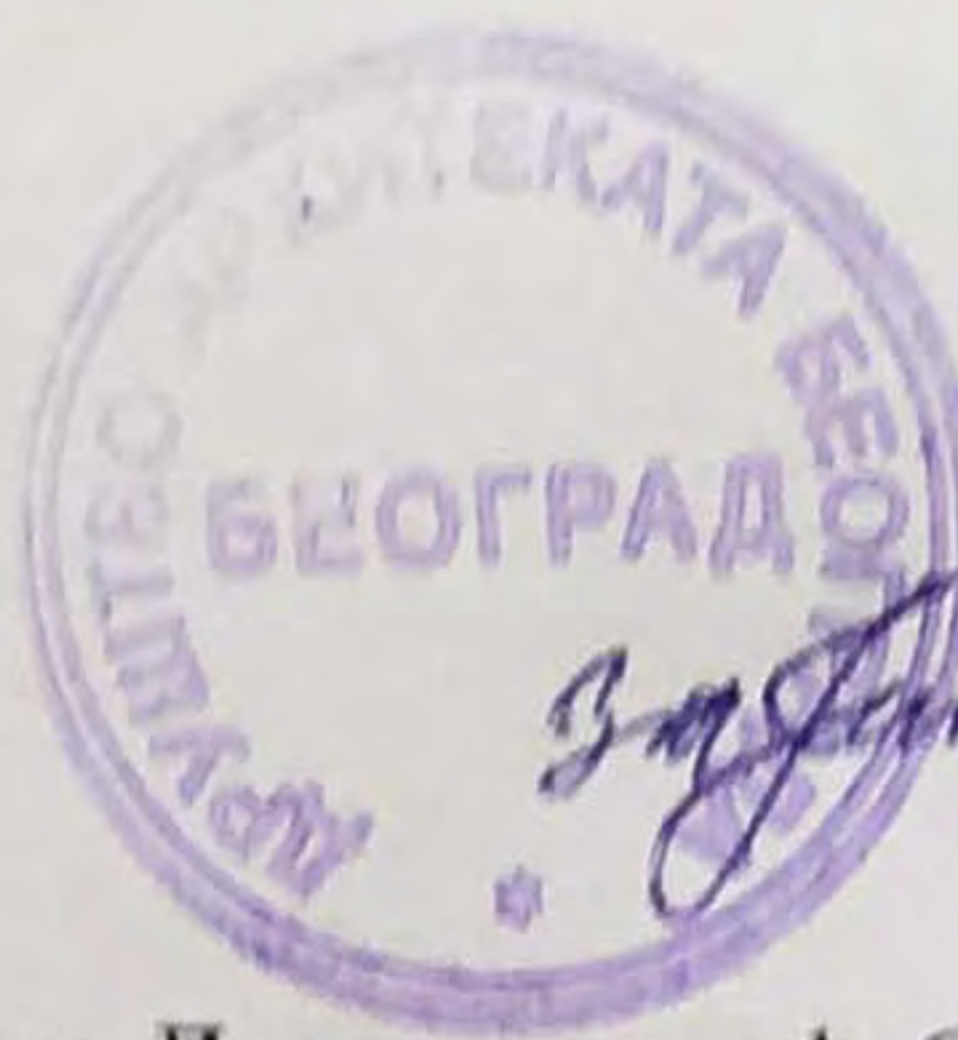

УНЕСКО Катедра за културну политику и менаџмент Универзитета уметности у
Београду
проф. др Милена Драгићевић Шешић, шеф катедре

Одељење за археологију Филозофског факултета Универзитета у Београду
проф. др Душан Михаиловић, управник

Институт за студије урбане политике, Београд
др Ђорђе Костић, председник

Центар за теоријску археологију, Филозофски факултет, Београдски универзитет
др Моника Милосављевић, руководилац

Институт за урбане политике
Београд
др арх. Ива Чукић, директорка

Tanja Damjanović
Докомомо Србија

др Тања Дамљановић Conley, председница

Асоцијација Независна културна сцена Србије
Лука Кнежевић Стрика, председник УО

Bojan Kovalević
Академија архитектуре Србије
арх. Бојан Ковачевић

Tatjana Cvjetichanin

Балканска музејска мрежа
др Татјана Цвјетићанин, председница УО

Мрежа за наслеђе Југоисточне Европе
арх. Милица Танасијевић, генерална секретарка

Milica Tanasijević

Београд, 27.март 2019.

Музејско друштво Србије
Branka Ristić

МИНИСТАРСТВО СПОЉНИХ ПОСЛОВА
РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
Национална комисија за сарадњу са УНЕСКО
Београд
Кнеза Милоша 24-26

проф. др Горан МИЛАШИНОВИЋ
Председник комисије

Предмет: Изградња гондоле на Београдској тврђави

Поштовани др Милашиновићу,

Обраћамо Вам се испред најреферентнијих стручних удружења, научних тела и грађанских асоцијација које се баве заштитом културног наслеђа у Србији, поводом пројекта изградње гондоле (кабинске жичаре) која би спојила Београдску тврђаву и Ушће, а чији су инвеститори Град Београд и Министарство трговине, туризма и телекомуникација.

Имајући у виду стручне и међународне принципе заштите наслеђа и културно-историјских целина, међународне конвенције о очувању културних предела, археолошког наслеђа, историјских целина и вредности наслеђа за друштво, ратификоване од стране Републике Србије, као и Закон о заштити културних добара Републике Србије и Закон о планирању и изградњи Републике Србије, запрепашћени смо до сада предузетим и одобреним корацима од стране надлежних тела. Сматрамо недопустивим да се Београдска тврђава, која је заштићена као непокретно културно добро од изузетног значаја за Републику Србију и од стране Републике Србије стављена на Тентативну листу за номинацију за УНЕСКО Листу светске баштине, на најгрубљи начин девастира и обезвређује предвиђеном изградњом километар дугачке конструкције гондоле.

Питање очувања Београдске тврђаве од посебног је значаја за Националну комисију за сарадњу са УНЕСКО којом председавате, као и за Сталну мисију Републике Србије при УНЕСКО, и репутацију Републике Србије у овој међународној организацији. Пројекат изградње гондоле не доприноси, а може да угрози успешност транснационалне номинације "Границе Римског царства – Србија" на УНЕСКО Листу светске баштине, коју Република Србија реализује у сарадњи са Хрватском, Румунијом и Бугарском од 2015, а која се надовезује на локалитете који су на Листи светске баштине као део "Граница Римског царства" у Великој Британији, Немачкој, Аустрији и Мађарској. Београдска тврђава са Римским Сингидунумом један је од кључних локалитета номинације "Границе Римског Царства - Србија", због важности римског града и легијских логора, и Република Србија га је 2015. уписала на Тентативну листу. Напомињемо да Републички завод за заштиту споменика културе на овом међународном стратешком пројекту ради од 2015. уз финансијску подршку Републике Србије, Европске уније и других међународних фондова. Пројекат изградње гондоле, не само да би неповратно уништио културно добро од изузетног значаја за Републику Србију, већ и једину могућност да Београд, и многи други локалитети дуж Дунава, добију место на Листи светске баштине. Уз то, девастирање локалитета уписаног на

Тентативну листу као дела транснационалне номинације, угрозио би међународну сарадњу у домену културног наслеђа, као и репутацију Републике Србије и Мисије Републике Србије при УНЕСКО. Напокон, овај пројекат би ставио у незавидан положај и друге номинације које Србија припрема за Листу светске баштине, пре свега за Културни предео Бача са окружењем, јер би довео у питање посвећеност Републике Србије поштовању механизма и принципа очувања културног наслеђа, којим се обавезала као потписница многих међународних конвенција у овој области.

Подвлачимо да би, имајући у виду важност и комплексност културног добра Београдска тврђава, свака интервенција која није у складу са њеним потпуним, интегративним очувањем, значила неповратни и ненадокнадиви губитак за садашње и будуће грађане Београда, Србије, Европе и света.

Истичемо да заштиту Београдске тврђаве, као најважније историјске и културне тачке за разумевање различитих цивилизација и развоја Београда, гарантују не само бројне међународне и европске конвенције, стручни и научни стандарди, већ и одредбе Закона о просторном плану Републике Србије за 2010-2020 (Службени гласник Републике Србије, бр. 88/2010) који одређује Београдску тврђаву као приоритетно културно подручје које ужива посебан третман, затим Генералног урбанистичког плана Београда и Плана генералне регулације грађевинског подручја седишта јединица локалне самоуправе - Града Београда целине I-XIX. Генерални урбанистички план Београда (ГУП) одређује ширу зону Београдске тврђаве као зону у којој је забрањена изградња високих објеката и као зону заштите визура прецизно дефинисаних и Картом трајних добара Београда (ГУП, Графички прилог 6), док План генералне регулације грађевинског подручја седишта јединица локалне самоуправе - Града Београда целине I-XIX (ПГР) експлицитно забрањује „постављање далековода, жичаних сајли за алтернативни превоз и рекреацију, нарочито у подручју Београдске тврђаве и у њеним ширим визурама и акваторијалним обухватима”. Упркос наведеном, Скупштина града Београда усвојила је План детаљне регулације за гондолу Калемегдан - Ушће (Службени лист града Београда, бр. 65/18), и тиме угрозила културно добро од изузетног значаја за Републику Србију и интересе и права на културно наслеђе свих грађана Републике Србије, као и генерација које иза нас долазе.

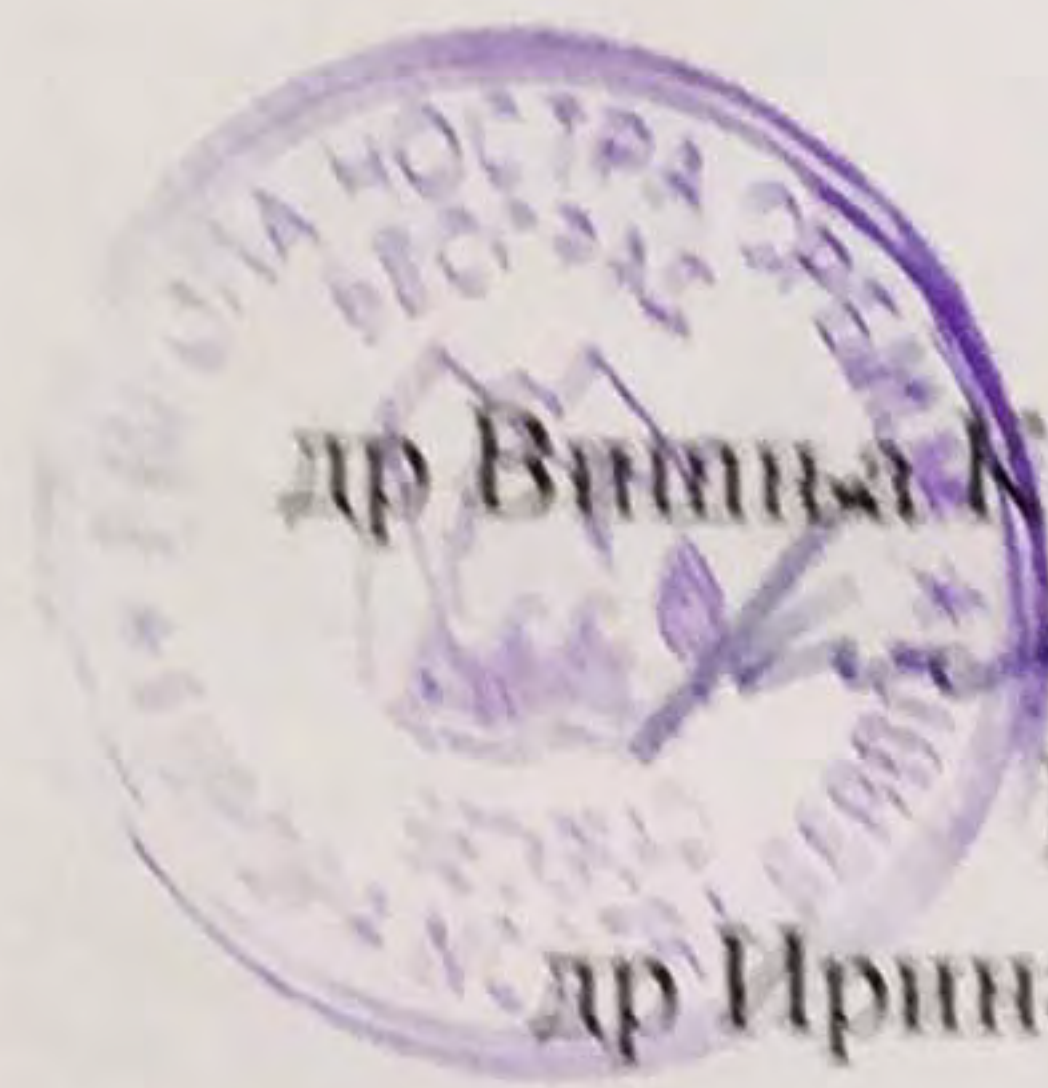
С тим у вези, апелујемо на Вас као председавајућег Националне комисије за сарадњу са УНЕСКО, да у складу са Вашом саветодавном улогом у Влади Републике Србије, покренете питање предузимања хитних мера за заустављање пројекта изградње гондоле и очувања културног наслеђа и међународне репутације Републике Србије.

Долепотписани представници струке, науке и образовања у домену очувања културног наслеђа, стојимо Вам на располагању као подршка за све консултације, савете и разговоре потребне како бисмо заједничким напорима очували културно наслеђе Републике Србије, и потенцијално светско наслеђе. С тим у вези желели бисмо да се састанемо с вама.

С поштовањем,

Београд, 27.марта 2019.

Потписници:

Европа Ностра Србија
др Витица Кисећ, генерална секретарка

Европа Ностра, Хаг-Брисел
др Ирина Суботић, потпредседница

Друштво конзерватора Србије
арх. Катарина Максимов, председница

Српско археолошко друштво
др Адам Црнобрига, председник

Академија архитектуре Србије
арх. Бојан Ковачевић

Национални комитет ИКОМОС Србија
Бранка Шекарић, председница

Национални комитет ИКОМ Србија
Славко Спасић, председник

Институт за студије урбане политике, Београд
др Борђе Костић, председник

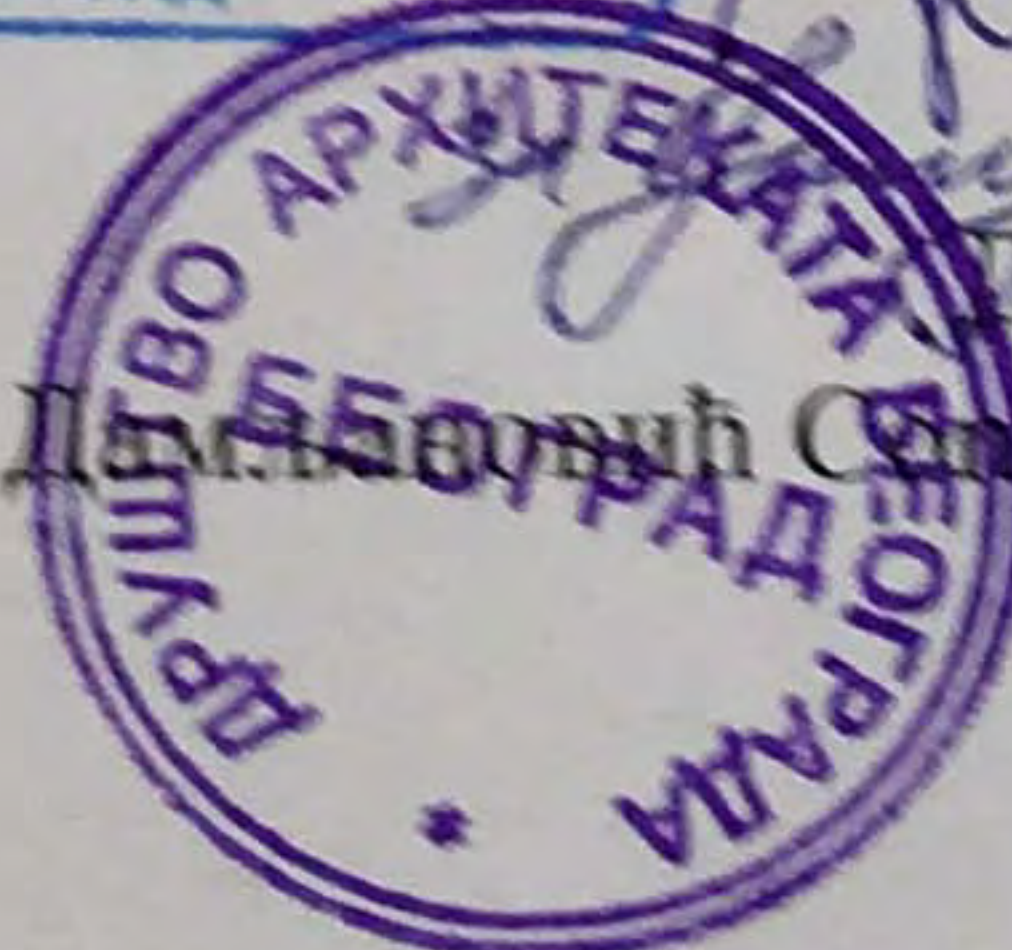
Центар за теоријску археологију, Филозофски факултет, Београдски универзитет
др Моника Милосављевић, руководилац

УНЕСКО Катедра за културну политику и менаџмент Универзитета уметности у Београду
проф. др Милена Драгићевић Шешић, шеф катедре

Балканска музејска мрежа
др Татјана Цвјетићанин, председник УО

Институт за урбане политике
др арх. Ива Чукић, директорка

Друштво архитеката Србије
др Тања Дамјановић Силеу, председница

Асоцијација Независна културна сцена Србије
Лука Кнежевић Стрика, председник УО

Одељење за археологију Филозофског факултета Универзитета у Београду
проф. др Душан Михаиловић, управник

Мрежа за наслеђе Југоисточне Европе
арх. Милица Танасијевић, генерална секретарка

МУЗЕЈСКО ДРУШТВО СРБИЈЕ
Срђанка Рајић